

Брексіт: форма економічної інтеграції та дезінтеграції між ЄС та Великобританією.

ШНИРКОВ О.І.

*(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка)*

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу в межах проекту Центру досконалості Жана Моне №611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE “Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach”.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Великобританія та ЄС

- Вступ до ЄЕС (ЄС) – 1973р.
- Референдум 2016р. – 51,9% за вихід з ЄС, 48,1% проти (Шотландія, П.Ірландія)
- Вихід з ЄС 31.01.20, перехідний період до 31.12.20
- ВВП з 123 млрд \$ (1970р.) до 2827 млрд \$ (2019р.)
- 15% ВВП ЄС та внесків до бюджету ЄС
- 6 економіка у світі
- Зона вільної торгівлі з 01.01.21

Меморандум Д.Кемерона (2015р.)

- Реформування ЄС (ВБ поза рухом до європейської наддержави, відмова від небажаних директив ЄС, перегляд правил рішень в ЄС)
- Міграційна реформа (проти пільг мігрантам з ЄС)
- Захист доступу ВБ до ринку ЄС (ЄС - мультівалютний союз)
- Підвищення конкурентоздатності Європи (умови підтримки країн-членів у кризі)

Угода про Брексіт (2019):

- Великобританія формально залишає митний союз ЄС, що є ознакою економічної дезінтеграції;
- **Де-юре** митний кордон встановлюється між Північною Ірландією та Республікою Ірландія, однак **де-факто** – між Великобританією та островом Ірландія з пунктами входу та перевірки товарів у Північну Ірландію;
- Фізичні пункти митної інфраструктури між Північною Ірландією та Республікою Ірландія **відсутні**;
- Пункти входу та перевірки товарів контролюються представниками Великобританії, але ЄС має право мати своїх офіційних представників, які **можуть вимагати додатковий митний контроль** в окремих випадках від представників Великобританії на цих пунктах;
- При цьому товари з Великобританії до Північної Ірландії митом не обкладаються, але товари обкладаються митом, якщо **існує ризик** їх подальшого транспортування в ЄС;
- Таким чином формується **гібридний митний союз між ЄС та, щонайменше, частиною Великобританії.**

Угода про Брексіт (2019):

- Спільний комітет визначає обсяги державної допомоги північноірландським фермерам Урядом Великобританії на основі сучасних обсягів допомоги, яку вони отримують у межах **Спільної сільськогосподарської політики ЄС**;
- ЄС, таким чином, зберігає можливість впливу на кількісні параметри державної допомоги в аграрному секторі Північної Ірландії, отже **окремі елементи комунітарної політики ЄС в цій сфері зберігаються і в частині Великобританії**;
- Це, у свою чергу, **впливатиме на таку допомогу і в інших частинах Великобританії**, оскільки обмеження на торгівлю між Північною Ірландією та рештою Великобританії, звичайно, не встановлюються.

Угода про Брексіт (2019):

- Північна Ірландія та Республіка Ірландія у межах острова формують **«регуляторну зону острова»**, яка передбачає розвиток технічних та фітосанітарних вимог на основі **правил Єдиного ринку ЄС**. Але єдині технічні та фітосанітарні вимоги є одними з основних характеристик Єдиного внутрішнього ринку ЄС;
- **податок на додану вартість** у Північній Ірландії буде взиматися лише на товари (але не на послуги) **за правилами ЄС**, що також містить можливість диференціації податкового середовища Великобританії, однак не віддаляє його суттєво від правил Союзу;
- досягнуті домовленості **мають постійно підтверджуватися Асамблеєю Північної Ірландії**, яка голосуватиме перший раз за збереження відповідного економічного режиму у 2025р. (**проста більшість** - на 4 роки, **перехресна підтримка спільнот** – на **8 років** (більше 50% юніоністів та націоналістів або більше 40% від кожної партії та 60% всіх членів Асамблеї)). Це також свідчить про **дуалістичний та компромісний характер** домовленостей, який передбачає можливість їх перегляду та є іншою формулою “backstop plan”, який, у свою чергу, формально скасовується.

Угода про Брексіт (2019):

- у політичній декларації, яка, однак, не має зобов'язуючого характеру, ЄС та Великобританія домовились у майбутньому створити зону вільної торгівлі. Вихід Великобританії з економічного союзу, спільного ринку, митного союзу ЄС створює нові можливості до переходу до іншої форми економічної інтеграції між ними – **зони вільної торгівлі**, диференціація змісту якої у сучасних міжнародних економічних відносинах є значною.
- Великобританія та ЄС погодилися підтримувати високі стандарти у сфері державної допомоги, конкуренції, соціальних стандартів та зайнятості, захисту довкілля, зміни клімату та інших відповідних сферах («**level playing field**»), що, в принципі, не повинно призвести до значної диференціації внутрішнього економічного середовища двох сторін.
- модель Брексіту не є формою **повної та жорсткої дезінтеграції** Великобританії з ЄС. Фактично вона передбачає формування **гібридного митного союзу ЄС та частини Великобританії з окремими елементами спільного ринку та економічного союзу** та зберігає передумови можливого відновлення процесів двосторонньої **економічної інтеграції**, але на більш низькому рівні.

Угода про торгівлю та співробітництво між ЄС та Великобританією (2020р.)

- ЗВТ без мита та квот (митні процедури +4-8% витрат, -4% ВВП за 15 років)
- Рибальство (5 років квоти, для ВБ з 25% до 2/3)
- Спеціальні правила (у т.ч. ЄС) експорту-імпорту для П.Ірландії (ПДВ, “СЕ”, оцінка відповідності, безперешкодний доступ ...)
- Сприяння у сфері послуг, національний режим та РНС, винятки
- Вільний рух капіталів
- Власні системи регулювання економічних політик, підтримка високих стандартів (часті порушення - вихід з Угоди)
- Міграція робочої сили за певних умов (контракт, запрошення, З.П.)
- Захист прав ІВ на основі СОТ та ВОІВ
- Розв'язання спорів за міжнародним правом, без Європейського Суду

Україна та Брексіт

- ЗВТ з Велибританією, основні умови УА
- Квоти в ЄС + квоти у ВБ
- Доступ до ринку ЄС без квот через виробничі мережі з ВБ (двостороння та діагональна кумуляція походження)
- Посилення конкуренції на ринку робочої сили ЄС та ВБ
- Самостійна політика ВБ щодо економічних санкцій
- П. Ірландія (спеціальні правила експорту-імпорту)
- Розширення ЄС, “Ширша Європа” (Україна -?)

Дякую за увагу!